

Barbara Abbott

A határozottság és a tulajdonnevek: rossz hírek a leíráselmélet számára

Jelen tanulmány azokkal az adatokkal és kijelentésekkel foglalkozik, melyeket Geurts (1997) a tulajdonnevek metanyelvi vagy más néven felidéző elméletének alátámasztására hozott fel. Ezen elmélet szerint az N tulajdonnév jelentése az a dolog, amely az N nevet viseli. Geurts nyelvi adatai tíz olyan jellemzőt körvonalaznak, melyeken a tulajdonnevek és a határozott leírások állítása szerint osztoznak. Én ezzel szemben amellet érvelek, hogy e közös jellemzőket bizonyos esetekben Geurts elemzésétől független tulajdonságokkal lehet magyarázni, más esetekben pedig valójában nem is közösek ezek a jellemzők. Következésképpen egyikük sem támasztja alá a metanyelvi elméletet.

1. Bevezetés

Kripke (1972) szerint a tulajdonnevek nem rendelkeznek jelentéssel a fregei 'Sinn' értelmében, mely nem más, mint a tulajdonnév denotációját meghatározó tulajdonságok összessége. Salmon (1981) terminológiáját használva ez annyit tesz: a tulajdonnév nem leíró jellegű. E felfogásával Kripke elutasítja Kneale (1962) azon elképzelését, miszerint például a *Szókratész* jelentése 'a „Szókratész” nevet viselő individuum'. Az ilyen elméletet 'metanyelvi' vagy 'felidéző' elméletnek nevezzük, mivel 'az a központi gondolata ..., hogy a név tartalma felidézi magát a nevet' (Geurts 1997, 319). Kripke számos érveléssel cáfolta Kneale elméletét

(Kripke (1972, 283ff.)), de manapság egyeseknél, ideértve Geurts (1997) tanulmányát is¹ újra előtérbe került ez a fel fogás. A tanulmány első részében Geurts tíz olyan nyelvi jellemzőt mutat be, melyek meglátása szerint a metanyelvi elmélet mellett felsorakoztatott érveit igazolják. Jelen tanulmányom kizárólagos célja annak igazolása, hogy e tíz jellemző nem támasztja alá elméletét. Ezen túlmenőleg viszont nem áll módomban, hogy a tulajdonnevek szeman tikáját teljes részletességgel tárgyaljam. A Bevezető további részében a vizsgálandó adatokkal kapcsolatos alapvető kérdéseket vizsgálom. Ezt követően rátérek az említett tíz jellemzőre. Az utolsó pontban pedig néhány következtetést foglalok össze.

Geurts elméletét alátámasztandó a következőket írja bevezetésében:

Ha helyes a felidéző elmélet, akkor fel kell tételez nünk, hogy a tulajdonnevek használati módjukban és értelmezésükben a határozott NP-kre hasonlítanak. Ha ezzel szemben a tulajdonnevek merev je lölők, akkor jelentős empirikus különbségeket vár hatunk a tulajdonnevek és a határozott NP-k közt (Geurts 1997, 320).

Szükségét látom néhány kérdés tisztázásának. Először is, Geurts a fenti idézetben és tanulmányában mindvégig a 'határozott NP' kifejezést a 'határozott leírás' szinonimájaként használja. De az angolban (és más nyelvekben) a határozott leírás nem az egyetlen lehetséges fajtája a határozott NP-knek. A határozott leírásokon kívül a névmásokat, a

---

¹ Vö. Katz (1977, 2001), Bach (1987) és Justice (2001), akik szintén kísérletet tesznek a metanyelvi elmélet újraélesztésére.

rámutató szerkezeteket, a tulajdonneveket, valamint néha a kvantifikált kifejezéseket is ide szokták sorolni (lásd például Prince 1992; Gundel, Hedberg & Zacharski 1993; Birner & Ward 1998, 114; Abbott 2001). Némileg vitatott kérdés, hogy valójában mi is a közös ezekben a szerkezetekben. Az egyik legismertebb, Russellt követő felfogás szerint (Russell (1905)) a közös vonás a denotáció unicitása vagy a diskurzuskontextusbeli unicitás (lásd például Neale 1990, Gundel et al. 1993, Birner & Warn 1998 és mások). E felfogás legfőbb riválisa a ismertségelmélet (Christophersen 1939; Heim 1982, 1983), mely abból indul ki, hogy a határozott frázisoknak a hallgató számára ismert entitást kell denotálniuk.

A tulajdonnevek mindkét elmélet szerint határozottnak minősülnek. Referenseik unicitása abban a tényben nyilvánul meg, hogy a tulajdonnevek, feltéve, hogy ténylegesen tulajdonnévként használjuk őket, nem állhatnak korlátozó melléknévvvel, korlátozó vonatkozó mellékmonddal vagy más korlátozó bővítménnyel. Nemkorlátozó melléknév vagy vonatkozó mellékmondat természetesen állhat mellettük, mint például (1)-ben, de ezek nyilvánvalóan nem szűkítik le a tulajdonnév által már eleve meghatározott referenciát.

- (1) *Okos Marikánknak, aki magával hozta saját felszerelését, nem kellett megvárnia a portást.*

Erre utal maga a 'tulajdonnév' kifejezés is, tudniillik hogy kizárólag egy individuumot jelöl ki, szemben a több entitásra alkalmazható 'név' terminussal. A tulajdonnevek az ismertségelmélet értelmében is határozott NP-k. Ahogy Prince (1992, 301) rámutat, a tulajdonnevek használata általában egy régi diskurzusreferens meglétét jelenti, tehát

egy olyanét, amelyről feltételezzük, hogy az adott név alatt a hallgató már ismeri. Ez valószínűleg annak a következménye, hogy a tulajdonneveknek nincs leíró tartalmuk. Nyilvánvaló tehát, hogy a tulajdonnevek eredendően határozottak, attól függetlenül, hogy elfogadjuk-e Geurts elemzését.

Geurts úgy kívánja kezelni a tulajdonneveket, mintha azok határozott leírások tartalmát fejeznék ki. A határozott leírásoknak a határozottságon kívül van még két lényeges tulajdonsága: leíró jellegűek (tulajdonságokat fejeznek ki) és (feltéve, hogy Russell nem téved) kvantifikálnak. A határozottság ugyan igaz a tulajdonnevekre is, de Kripkéből kiindulva a másik két tulajdonság nem áll fenn tulajdonnevek esetén. Dolgozatom további részében ezen tulajdonságokat alapul véve fogom elkülöníteni a felsorakoztatott érveket.

Végül van még egy releváns részlet. Geurts a 'határozott NP' kifejezést úgy használja, mintha az ellentéte lenne a 'merev jelölő' terminusnak. Ez utóbbival Kripke olyan kifejezéseket jelölt, melyeknek minden lehetséges világban ugyanaz a denotátuma (Kripke 1972, 269). De a két terminus nem ellentéte egymásnak: a tulajdonneveken kívül a határozott NP-k más csoportjai is merev jelölők. Egészen pontosan a referenciális használatú (nem kötött változós) névmások és a rámutató szerkezetek számítanak merev jelölőnek, mint ahogy néhány határozott leírás is, például *a kettő és a három összege*. Igaz ugyan, hogy ha egy kifejezés merev jelölő, akkor gyakran nemleíró is egyben, de e két tulajdonság mégsem azonosítható.

A bevezető gondolatok után térjünk rá arra a tíz jellemzőre, amelyeket Geurts elmélete igazolására használ.

2. A tíz jellemző és a velük kapcsolatos érvek

2.1 *A határozottsággal összefüggő jellemzők.* A fenti ismeretetés alapján a tulajdonnevek a határozottság mindkét elméletében határozottnak minősülnek (s ténylegesen azok is). Most amellet kívánok érvelni, hogy Geurts határozottsággal összefüggő jellemzői nem támasztják alá a meta-nyelvi elméletet.

2.1.1. *Kombinálhatóság a határozott névelővel.* Geurts megemlíti, hogy a tulajdonnevek néha a határozott leírásokra hasonlítanak, illetve (egyes nyelvekben, de nem az angolban) határozott névelővel állnak, mint például *The Round Table* vagy *die Jutta*. Itt két különböző esetről van szó. Az első eset (*The Round Tabe*) az, amikor a határozott leírás Strawsont idézve 'nagy kezdőbetűssé válik'* (Strawson 1950, 338). Azaz a határozott leírás tulajdonnévvé vált, s ezt tükrözi a tulajdonnevekre jellemző helyesírása is. A másik eset, melyet a *die Jutta* példáz, olyan nyelvekben fordul elő, ahol egy eredendően tulajdonnévként használt szó névelőt vehet maga mellé.

Nem világos előttem, milyen érvelés alapulhat a fenti két eset által példázott jellemzőn. Az első esetben a határozott névelő megjelenése megelőzte a határozott leírás tulajdonnévvé válását. A tulajdonnévi használatot nyilvánvalóan nem a névelő váltotta ki (különben a határozott leírások általában nagy kezdőbetűvel fordulnának elő), sokkal inkább maga a referens: unicitása és/vagy a diskurzuskontextusban való ismertsége. A második esetben pedig, ha feltesszük,

---

* A magyar fordításhoz lásd Strawson: A referálásról. In: I. M. Copi, J. A. Gould: *Kortárs-tanulmányok a logikaelmélet kérdéseiről*. Gondolat, Budapest, 1985, 167–207.

hogy a határozott névelő a határozottság jelölője, akkor nem meglepő, hogy a tulajdonnév a névelő kíséretében szerepel. De ez nem jelentheti azt, hogy egy-egy kifejezés azért tartalmaz határozott névelőt, hogy az jelölje a határozottságot. A határozott névelő nem magyarázat a szerkezet határozottságára, sokkal inkább a határozottság magyarázza a névelő lehetséges előfordulását.

2.1.2. *Határozottsági effektus.* Geurts szerint a (2)-ben szereplő angol *there*-mondatokkal való összeférhetetlenség a határozott leírásoknak és a tulajdonneveknek közös jellemzője.²

(2a) There is {*John/*the philosopher/a philosopher} available. [= Geurts 1997, 1. példa]

De (2b) azt mutatja, hogy valójában a határozott NP-k azok, amelyek általában nem használhatók ilyen típusú mondatokban.

(2b) There is {*her/*that person over there/*every person} available.

A teljes magyarázat még mindig vita tárgya, de a legvalószínűbb érvelés szerint a rosszulformáltság abból ered, hogy az, amit a határozott NP kifejez vagy implikál, ellentmondásban áll a *there*-mondat szemantikájával/pragmatikájával, lásd például Abbott 1993, Birner & Ward 1998 és az ott említett munkák. Mivel a *there*-mondatokkal való összeférhetetlenség nemcsak a tulajdonnevek és a hatá-

---

² Azt, hogy egy NP partitív szerkezetek beágyazott NP-jeként szerepelhet, Geurts a határozottság pozitív tesztjének tartja. Ez azonban nem igaz, vö. Abbott (1996). De még ha igaz is lenne, a magyarázat a *there*-mondatokhoz hasonlóan nyilvánvalóan az NP határozottságán, nem pedig a határozott névelő jelenlétén alapulna.

rozott leírások jellemzője, hanem a határozott NP-ké általában, a határozottsági effektus nem tekinthető a tulajdonnevek metanyelvi elmélete melletti érvnek. A jelenség magyarázata ehelyett egy olyan tulajdonságban keresendő, amely minden határozott NP közös vonása.

2.1.3. Háttértudás és az anaforikus használat. Geurts megjegyzi, hogy a határozott leírások és a tulajdonnevek egyformán referálhatnak olyan entitásokra, amelyek vagy a diskuzuskontextusnak vagy a beszélő és a hallgató közös háttértudásának a részét képezik. Ez, mint láttuk, a határozottság egyik ismertetőjele, és mint ilyen más határozott NP-k, elsősorban a névmások és a rámutató szerkezetek sajátja is egyben. Ismét csak egy olyan általánosabb magyarázatra lenne szükségünk, amely magában foglal minden így viselkedő szerkezetet. Ez a jellemző tehát szintén nem támasztja alá a tulajdonnevek metanyelvi elméletét.

2.2. A leíró jelleggel összefüggő jellemzők. Ebben a pontban azokat a jellemzőket vizsgálom, melyekkel Geurts kiemeltén amellet érvvel, hogy a tulajdonneveknek valamilyen leíró tartalma van.

2.2.1. A nem szó szerinti használat. Geurts megjegyzi, hogy 'a tulajdonneveket használhatjuk szó szerint és nem szó szerint is ... Például az a férfi, aki feleségét tréfásan a „the Queen” tulajdonnévvel illeti, akár a „Cleopatra” nevet is használhatná ugyanilyen célra ...' (321). Geurts példája azt mutatja, hogy a tulajdonnév nem szó szerinti használatával bizonyos tulajdonságokat lehet felidézni, mint például azt, hogy királyi vagy erőszakos, de ne felejtjük el, hogy ezek Geurts szerint nem azok a tulajdonságok, amelyek a tulajdonnév jelentését alkotják. Így Geurts elmélete a tulajdonnevek nemleíró elméleténél semmivel sem tudja jobban kezelni a nem szó szerinti használatot.

Meg kell említenünk, hogy azok a szokványos tulajdonnevek, melyekhez nem kötődik ilyen sokrétű konnotáció (nem a szó milliánusi értelmében), szintén használhatók nem szó szerint. Például egy rovatvezető pszichológusnak írt levélből idézve: 'A férjem, nevezzük most „Ralph”-nak, teljesen megőrjít. Állandóan hívogat ...' Ez nem szó szerinti használat, hiszen a tulajdonnevet az igazi referenstől eltérő személyre alkalmazzák; a tulajdonnevek egyik leíráselmélete sem kell, hogy számot adjon erről a használatról. Lényegében bármely nyelvi kifejezés szerepelhet nem szó szerint is, ha felfüggesztjük azokat a szabályokat, melyek használatukat rögzítik.

2.2.2 *A referenciális–jelzői megkülönböztetés.* Geurts kijelenti, hogy a donnellani referenciális–jelzői megkülönböztetés a tulajdonnevekre is érvényes. Ennek igazolására egyetlen példát hoz, mégpedig Kripkéét (Kripke (1977)): a tévedésből Jonesnak hitt Smith nevű utcaseprőt. De Krifka úgy vélte, hogy az effajta tévesztés, amely a beszélő referense és a szemantikai referens megkülönböztetésével függ össze, a referenciális használat sajátja, ez pedig az egyetlen lehetséges használat, amely Krifka nemleíró elméletében tulajdonnevek esetén szóba jöhetne.^{3,4}

---

³ Wilson (1991) úgy véli, az ilyen tévesztés valójában a határozott leírásoknak mind a referenciális, mind a jelzői használatában lehetséges.

⁴ Ellen Prince felhívta a figyelmet arra, hogy vannak leíró tulajdonnevek, mint például *Miss America* vagy *George Spelvin* (a mellékszerepet játszó színész neve), melyeknek lehet jelzői használatuk. Prince olyan titulusokat is említ, mint *Mrs. Bill Smith*, egy olyan férfiról érteve, aki másodszorra is megnősült. De ezek nyilvánvalóan csak kivételes esetek.

2.2.3. *Új diskurzusreferensek bevezetése.* Geurts azt állítja, hogy a határozott leírásokhoz hasonlóan a tulajdonnevek is képesek új diskurzusreferens bevezetésére, és úgy véli, (3) mindkét változata elfogadható, ha a referens új a hallgató számára.

(3) A legjobb barátom {a húgom/John}. [= Geurts 1997, 10. példa]

De ez nem így van. Ha a hallgató nem tudja, hogy kire referál a *John* név, akkor a példamondat második változata nem természetes. Továbbá: ha tulajdonnevet használunk, elfogadható a (3a)-beli kérdés, de leíró kifejezés használatkor nem szerepelhet (3b).

(3a) Ki John?

(3b) #Ki a húgod?

Mivel nem rendelkeznek leíró tartalommal, a hallgató előtt ismeretlen tulajdonneveket általában előbb be kell vezetni (lásd Prince 1981, 1992).⁵ A tulajdonnevek ebben az esetben tehát nem egészen párhuzamosan viselkednek a határozott leírásokkal. Leíró tartalmuk miatt az utóbbiak minden gond nélkül bevezethetnek új diskurzusreferenseket a társalgási univerzumba.

2.2.4. *Generikus használat.* Geurts a (4)-es példát hozza fel annak igazolására, hogy a tulajdonneveknek is lehet generikus használat.

---

⁵ Ne feledjük, hogy ez (3) azonosító, nem pedig predikatív használatában igaz. Ugyanez lenne a helyzet, ha az NP-ket felcserélnénk, mint (i)-ben:

(i) {A húgom/John} a legjobb barátom.

- (4) {A páncélos krokodil/ *Pristichampus*} az eocén korban vadászott. [= Geurts 1997, 4. példa, eredetileg Bakker 1988:74.]

A *Pristichampus* viszont eleve egy fajta megnevezése, nem pedig egyedi név, így a generikus használat természetes. Ebben eltér az *a páncélos krokodil* határozott leírástól, amely egyedi névként is használható, mint például (5)-ben.

- (5a) A páncélos krokodil odasiklott a folyópartra és felfalta a kacsát.
(5b) #A *Pristichampus* odasiklott a folyópartra és felfalta a kacsát.

A inherensen generikus értelmezésű *Pristichampus*-t nem lehet így használni, ahogy (5b) is mutatja. A tulajdonnevek tehát ebből a szempontból nem viselkednek teljesen azonosan a határozott leírásokkal. A tulajdonnév vagy egy fajtát jelöl, ebben az esetben van generikus használata, de nem használható egyedek jelölésére, vagy pedig egyedek neve, ekkor viszont nincs generikus használata. A határozott leírásokat ezzel szemben az jellemzi, hogy egyazon NP-nek mindkét használata lehetséges.

2.3. *A kvantifikációval összefüggő jellemzők.* A kripkei nemleíró elmélet értelmében a tulajdonnevek direkt referáló kifejezések és tágabb hatókörűek minden mondatoperátornál, amellyel együtt szerepelnek. Ebben a tulajdonságukban egyértelműen eltérnek a kvantifikáló NP-ktől, ideértve a határozott leírásokat is. Geurts két irányból is megtámadja ezt a felfogást.

2.3.1. *Tág hatókör.* Geurts az állítja, hogy bizonyos határozott leírásoknak csak tág hatókörű értelmezése van ezért úgy viselkednek, mint a tulajdonnevek. Példája (6).

(6a) A férfi lehet, hogy gazdag volt. [Geurts 1997, 11b. példa]

(6b) John lehet, hogy gazdag volt. [Geurts 1997, 11c. példa]

Tény, hogy (6a)-ban a minimális leíró tartalom miatt a kontextusból kiragadott *a férfi* anaforikus értelmezést kap, és tágabb hatóköre van a modálisnál. Ez az olvasat a legvalószínűbb, de mégsem az egyetlen lehetséges értelmezés. Nem nehéz olyan kontextust találni, melyben a (6a)-ban szereplő *a férfi*, (6b) *John*-jával ellentétben, szűk hatókörű értelmezést kaphat.

(7) Ha egy férfi/John bukkan fel az ajtó előtt, jól gondold meg, elküldöd-e, mert ...

a. ... a férfi lehet, hogy gazdag volt.

b. ... John lehet, hogy gazdag volt.

(7a) legnyilvánvalóbb értelmezésében egy olyan lehetséges szituációt ír le, melyben egy gazdag férfi áll az ajtóban. (7b) ezzel szemben csak a John-t érintő lehetséges szituációkat írja le. Újból arra az eredményre jutunk, hogy a tulajdonnevek nem hasonlítanak a határozott leírásokra: a kizárólagos tág hatókörű értelmezés valójában csak látszat, és inkább pragmatikai, mintsem szemantikai okok következménye.

2.3.2. Kötött változó és más szűk hatókörű értelmezés.

Az utolsó két példa sokban hasonlít egymásra. Mindkettő olyan mondat, amelyben a tulajdonnév valamely mondatoperátorhoz képest szűk hatókörű értelmezést kap. Geurts példái (8a) és (8b).

(8a) Ha egy gyereket a 'Bambi' névre keresztelnek, és a Disney Inc. tudomást szerez erről, akkor be fogja perelni a gyerek szüleit. [= Geurts 1997, 7a. példa]

(8b) Az angolban a Leslie lehet férfi is, meg nő is.
[= Geurts 1997, 13a. példa]

Válaszom ezekre a példákra az, hogy a tulajdonneveket itt nem individuumok neveként használjuk, hanem valóban van jelentésük, mint ahogy azt a felidéző elmélet is állítja. De ez a tény mégsem lehet bizonyíték a tulajdonnevek metanyelvi elemzése mellett. Azért nem, mert az ilyen használat nem csak a tulajdonnevekre korlátozódik: bármely nyelvi kifejezés használható metanyelvi módon. (9) egy Abraham Lincolnnak tulajdonított találós kérdés adaptációja.

(9a) Ha a ló farkát is lábnak hívjuk, akkor a lónak öt lába van.

(9a) hamis állítás, mivel attól, hogy a farkat lábnak nevezzük, még nem lesz az. De a (9a)-val hangzásában teljesen azonos (9b) már igaz lesz (és valószínűleg erre az értelmezésre gondolnak azok is, akiken kifog a találós kérdés).

(9b) Ha a ló farkát is lábnak hívjuk, akkor a lónak öt 'lába' van.

A (9b)-ben szereplő *lába* nem lábakra, hanem lábnak nevezett dolgokra referál. A (9)-hez hasonló példák alapján viszont aligha érvelhetünk egy olyan elmélet mellett, amelyben a *láb* '„láb"-nak nevezett dolgokat' jelent. Ezért a tulajdonnevek ilyesfajta használata nem látszik igazolni a metanyelvi elméletet. Ehelyett el kell fogadnunk, hogy minden nyelvi kifejezés alkalmas metanyelvi használatra.

Ezzel a metanyelvi használattal kapcsolatban természetesen még számos kérdés vár tisztázásra. Itt most kizárólag arra szeretnék rámutatni, hogy mivel a jelenség általános, azaz nem korlátozódik a tulajdonnevekre, semmivel sem támasztja alá jobban a tulajdonnevek metanyelvi elméletét, mint bármely más nyelvi kifejezést.

Van azonban még egy hatóköri jelenség, amellyel Kripke (1972) a tulajdonnevek minden fajtájának leíráselméleti kezelése ellen érvel, ideértve Kneale metanyelvi vagy felidéző típusát is. Ez az érv, melyet a szakirodalom a 'modális érv' elnevezéssel illet, olyan példák közti különbségre mutat rá, mint amilyen (10a) és (10b).

(10a) Arisztotelész lehet, hogy nem Arisztotelész volt.

(10b) Arisztotelész lehet, hogy nem az 'Arisztotelész' nevű személy volt.

(10a)-nak nagy valószínűséggel csak egy olvasata van, amely hamis. (10b)-nak ezzel szemben van olyan olvasata, amely igaz. Ez a különbség nehezen magyarázható a tulajdonnevek felidéző elméletében.

3. Megjegyzések

Ahogy a dolgozat bevezetőjében is említettem, Geurts a fent bemutatott jellemzőket a tulajdonnevek metanyelvi elméletének alátámasztására használja. A jellemzőket ugyan nem szigorúan érvként sorakoztatja fel, de célja velük mindenképpen a tulajdonnevek és a határozott leírások közti párhuzam szemléltetése. Jelen dolgozat azt tűzte ki céljául, hogy megmutassa, a Geurts által felhozott jellemzők valójában nem igazolják a metanyelvi elméletet. Vagy tágabb összefüggésben kell szemlélnünk

a tulajdonnevek és a határozott leírások közös jellemzőit (például a határozottsággal kapcsolatos jellemzőket vagy egyszerűen azt, hogy nyelvi kifejezés mindkettő), vagy az adott jellemzőn nem is osztozik a két csoport. Ezzel kapcsolatosan természetesen még számos kérdés vár megválaszolásra, de ezek vizsgálata már túllép dolgozatom keretein.

Irodalom

- Abbott, B. (1993): A Pragmatic Account of the Definiteness Effect in Existential Sentences. *Journal of Pragmatics* 19, 39–55.
- Abbott, B. (1996): Doing Without a Partitive Constraint. In: J. Hoeksema (Ed.): *Partitives: Studies on the Syntax and Semantics of Partitive and Related Constructions*. Mouton De Gruyter, Berlin, 25–56.
- Bach, K. (1987): *Thought and Reference*. Oxford University Press, Oxford.
- Bakker, R. (1988): *The Dinosaur Heresies*. Penguin Books, Harmondsworth.
- Birner, B. & G. Ward (1998): *Informational Status and Noncanonical Word Order*. John Benjamins, Philadelphia.
- Christophersen, P. (1939): *The Articles: A Study Of Their Theory and Use in English*. Munksgaard, Copenhagen.
- Geurts, B. (1997): Good News about the Description Theory of Names. *Journal of Semantics* 14, 319–348.
- Gundel, J. K., N. Hedberg & R. Zacharski (1993): Cognitive Status and the Form of Referring Expressions in Discourse. *Language* 69, 274–307.

- Heim, I. (1982): *The Semantics of Definite and Indefinite Noun Phrases*. Unpublished Ph. D. Thesis, Department of Linguistics, University of Massachusetts, Amherst, MA
- Heim, I. (1983): File Change Semantics and the Familiarity Theory of Definiteness. In: R. Bäuerle, Chr. Schwarze & A. V. Stechow (Eds.): *Meaning, Use and the Interpretation of Language*. Walter De Gruyter, Berlin, 164–189.
- Justice, J. (2001): On Sense and Reflexivity. *Journal of Philosophy* 98, 351–364.
- Katz, J. J. (1977): A Proper Theory of Names. *Philosophical Studies* 32, 1–80.
- Katz, J. J. (2001): The End of Millianism: Multiple Bearers, Improper Names, and Compositional Meaning. *Journal of Philosophy* 98, 137–166.
- Kneale, W. (1962): Modality De Dicto and De Re. In: E. Nagel, P. Suppes & A. Tarski (Eds.): *Logic, Methodology and Philosophy of Science. Proceedings of the 1960 International Congress*. Stanford University Press, Stanford, CA, 622–633.
- Kripke, S. (1972): Naming and Necessity. In: D. Davidson & G. Harman (Eds.): *Semantics of Natural Language*. Reidel, Dordrecht 253–355, 763–769.
- Kripke, S. (1977): Speaker's Reference and Semantic Reference. In: P. A. French, Th. Uehling, Jr. & H. Wettstein (Eds.): *Midwest Studies in Philosophy Volume II: Studies in the Philosophy of Language*. University Of Minnesota, MN, 255–276.
- Neale, S. (1990): *Descriptions*. MIT Press, Cambridge, MA.
- Prince, E. F. (1981): Toward a Taxonomy of Given–New Information. In: P. Cole (Ed.): *Radical Pragmatics*. New York, Academic Press, 223–255.

- Prince, E. F. (1992): The ZPG Letter: Subjects, Definiteness, and Information Status. In: W. C. Mann & S. A. Thompson (Eds.): *Discourse Description: Diverse Linguistic Analyses of a Fundraising Text*, John Benjamins, Philadelphia, 295–326.
- Russell, B. (1905): On Denoting. *Mind* 14, 479–493.
- Salmon, N. (1981): *Reference and Essence*. Princeton University Press, Princeton, NJ.
- Strawson, P. F. (1950): On Referring. *Mind* 59, 320–344.
- Wilson, G. M. (1981): Reference and Pronominal Descriptions. *Journal Of Philosophy* 88, 359–387.

(Fordította: Scheibl György)

(Barbara Abbott (2002): Definiteness and Proper Names: Some Bad News for the Description Theory. *Journal of Semantics* 19(2), 191–201. Megjelenik a szerző engedélyével.)